

مایکل رایان

درآمدی بر نقد

ادبیات / فیلم / فرهنگ

برگردان: سارا کاظمی منش

سرشناسه: رایان، مایکل، ۱۹۵۱-م. Ryan Michael
 عنوان و نام پدیدآورنده: درآمدی بر نقد: ادبیات/فیلم/فرهنگ/ نوشته مایکل رایان؛
 برگردان سارا کاظمی منش؛ ویراستار مهرنوش واحدی.
 مشخصات نشر: تهران: آوند دانش، ۱۳۹۱
 مشخصات ظاهری: ۲۶۲ ص.
 شابک: ۹۸-۹۸۴-۷۱۱۴-۹۷۸-۱
 وضعیت فهرست نویسی: فیبا
 یادداشت: عنوان اصلی: An Introduction to Criticism: Literature /Film/Culture, 2012
 موضوع: نقد
 شناسه افزوده: کاظمی منش، سارا، ۱۳۶۷-، مترجم
 رده بندی کنگره: ۸۱۱/۲۳۵۴۱۳۹۱
 رده بندی دیویی: ۸۰۱/۹۵
 شماره کتابشناسی ملی: ۳۰۷۶۳۱۸

آوند دانش

مجموعه نقد ادبی

درآمدی بر نقد: ادبیات/فیلم/فرهنگ
 نوشته‌ی مایکل رایان
 برگردان: سارا کاظمی منش
 ویراستار: مهرنوش واحدی
 طراحی گرافیک: استودیو حری

تاریخ انتشار: ۱۴۰۴، چاپ سوم

شمارگان: ۵۰۰ جلد

لیتوگرافی، چاپ و صحافی: چاپ محمد

نشانی ناشر: پاسداران، ح دل بی، ح باصق نوری، بن بست طلایی، پلاک ۴
 مرکز پخش: میدان انقلاب، خ جمالزاده شمالی، بعد از چهارراه نصرت، کوچه دعوتی، شماره ۱۲
 صندوق پستی: ۱۹۵۸۵/۶۷۳

تلف: ۲۲۸۹۳۹۸۸، نماد: ۲۲۸۷۱۸۲۲، تلفن مرکز پخش: ۶۶۵۹۱۹۰۹

۲۵۰،۰۰۰ تومان
 مبالغ ارزش افزوده

شابک: ۹۸-۹۸۴-۷۱۱۴-۹۷۸-۱

کلیه حقوق این کتاب نزد ناشر محفوظ است

فهرست مطالب

۱	پیشگفتار: مقدمه‌ای بر نقد تحلیلی.....	
۵	فرم‌گرایی.....	۱
۵	متن‌های مهم.....	
۵	اندیشه‌های مهم.....	
۷	اصطلاحات مهم.....	
۱۰	چکیده و مباحثه.....	
۱۳	نمونه‌هایی از نقد تحلیلی فرمالیستی.....	
۲۴	آنچه باید در متن‌های ادبی یا فرهنگی بجوییم.....	
۲۷	ساختارگرایی.....	۲
۲۷	متن‌های مهم.....	
۲۷	اندیشه‌های مهم.....	
۳۱	اصطلاحات مهم.....	
۳۳	چکیده و مباحثه.....	
۳۵	مثال‌هایی از تحلیل ساختارگرایانه.....	
۴۲	آنچه باید در متن‌های ادبی یا فرهنگی بجوییم.....	
۴۳	نقد تاریخی.....	۳
۴۳	متن‌های مهم.....	
۴۳	اندیشه‌های مهم.....	
۴۵	اصطلاحات مهم.....	
۴۷	چکیده و مباحثه.....	
۵۰	مثال‌هایی از تحلیل تاریخی.....	
۵۷	آنچه باید در متن‌های ادبی یا فرهنگی بجوییم.....	

روان‌شناسی و روان‌کاوی..... ۵۹

متن‌های مهم..... ۵۹

اندیشه‌های مهم..... ۵۹

اصطلاحات مهم..... ۶۱

چکیده و مباحثه..... ۶۵

نمونه‌هایی از تحلیل‌های روان‌شناسی..... ۷۱

آنچه باید در متن‌های ادبی یا فرهنگی بجویم..... ۷۷

مارکسیسم و نقد سیاسی..... ۷۹

متن‌های مهم..... ۷۹

اندیشه‌های مهم..... ۷۹

اصطلاحات مهم..... ۸۴

چکیده و مباحثه..... ۸۵

نمونه‌هایی از نقد تحلیلی مارکسیستی..... ۹۶

آنچه باید در متن‌های ادبی یا فرهنگی بجویم..... ۹۹

پسا-ساختارگرایی و ساختارشکنی..... ۱۰۱

متن‌های مهم..... ۱۰۱

اندیشه‌های مهم..... ۱۰۱

اصطلاحات مهم..... ۱۰۵

چکیده و مباحثه..... ۱۰۸

مثال‌هایی از تحلیل ساختارشکنانه..... ۱۱۱

آنچه باید در متن‌های ادبی یا فرهنگی بجویم..... ۱۱۴

نقد جنسیتی..... ۱۱۵

آثار مهم..... ۱۱۵

اندیشه‌های مهم..... ۱۱۵

اصطلاحات مهم..... ۱۱۶

چکیده و مباحثه..... ۱۱۸

مثال‌هایی از تحلیل‌های جنسیتی..... ۱۲۶

آنچه باید در متن‌های ادبی یا فرهنگی بجویم..... ۱۳۴

نقد نژادی، پسااستعماری و فراملیتی..... ۱۳۵

متن‌های مهم..... ۱۳۵

اندیشه‌های مهم..... ۱۳۵

اصطلاحات مهم..... ۱۳۶

چکیده و مباحثه..... ۱۳۸

مثال‌هایی از نقد پسااستعمارگرانه و قومیتی..... ۱۴۸

آنچه باید در متن‌های ادبی یا فرهنگی بجویم..... ۱۵۴

نقد علمی..... ۱۵۵

متن‌های مهم..... ۱۵۵

اندیشه‌های مهم..... ۱۵۵

اصطلاحات مهم..... ۱۵۷

چکیده و مباحثه..... ۱۵۹

مثال‌هایی از نقد علمی..... ۱۶۳

آنچه باید در متن‌های ادبی یا فرهنگی بجویم..... ۱۷۲

مطالعه‌ی فیلم..... ۱۷۵

آثار مهم..... ۱۷۵

اندیشه‌های مهم..... ۱۷۵

اصطلاحات مهم..... ۱۷۶

چکیده و مباحثه..... ۱۸۰

مثال‌هایی از نقد فیلم..... ۱۸۸

آنچه باید در متن‌های ادبی یا فرهنگی بجویم..... ۲۰۸

مطالعات فرهنگی..... ۲۱۱

متن‌های مهم..... ۲۱۱

اندیشه‌های مهم..... ۲۱۱

اصطلاحات مهم..... ۲۱۳

چکیده و مباحثه..... ۲۱۴

- مثال‌هایی از تحلیل فرهنگی..... ۲۲۰
- آنچه باید در متن‌های ادبی یا فرهنگی بجوییم..... ۲۲۴
- خلاصه: نگرش‌هایی برای تازه‌کارها..... ۲۲۵
- ۱- فرهنگ یعنی طبیعت..... ۲۲۵
- ۲- واژه‌ها مفاهیم را می‌سازند..... ۲۲۷
- ۳- دانش ما از شناخت ما برمی‌خیزد..... ۲۲۹
- ۴- زبان عربی را یاد بگیرید..... ۲۳۱
- ۵- واقعیت ساختگی است..... ۲۳۱
- ۶- همه‌ی داستان‌ها حقیقت ندارند..... ۲۳۴
- ۷- قدرت در باور داشتن است..... ۲۳۷
- ۸- شما آن کسی که فکر می‌کنید نیستید..... ۲۳۹
- ۹- باید یاد بگیرید که خودتان باشید..... ۲۴۱
- ۱۰- سرمایه‌داری برای شما مضر است..... ۲۴۲
- ۱۱- معلول گاهی علت است..... ۲۴۴
- ۱۲- هویت را تفاوت می‌سازد؛ بنابراین هویت امری نسبی است..... ۲۴۵
- ۱۳- همه‌ی ما در گذشته زندگی می‌کنیم..... ۲۴۸
- ۱۴- دنیا تمام آن چیزی است که موجود است..... ۲۵۰
- ۱۵- طبیعت فرهنگ است..... ۲۵۰

پیشگفتار

مقدمه‌ای بر نقد تحلیلی

نقد واکاوی زندگی فرهنگی بشر است. کاری که نقد با زندگی فرهنگی می‌کند همان کاری است که علم با زندگی مادی و جسمانی می‌کند. نقد زندگی فرهنگی بشر را به صورت مستقل در نظر می‌گیرد، آن را بررسی می‌کند و به چگونگی عملکرد آن پی می‌برد.

این نقد تحلیلی دربرگیرنده‌ی گستره‌ی وسیعی از روش‌هاست که ساخت محصولات فرهنگی (مانند رمان، فیلم، موسیقی و نقاشی)، بستر ظهور و ایده‌های نهفته در آن‌ها و همچنین نحوه‌ی دلالتشان بر زندگی ما را شامل می‌شود.

ناحیه‌ی فرهنگی مورد نقد در بستر وسیع‌تری جای گرفته است که شامل مناسبات مالی، زبان، ریاضیات، علوم مهندسی، بازرگانی، حسابداری و حقوق می‌شود. بدون چنین بستر فرهنگی وسیعی، حیات بشر روی کره‌ی زمین ممکن نمی‌بود. فرهنگ مهم‌ترین آفریده‌ی انسان است و به او اجازه می‌دهد بدون لمس اشیاء آن‌ها را دستکاری کند. فرهنگ ما را قادر می‌سازد با استفاده از نمادها یا علائمی مانند پول یا واژه (به جای چکش و اهرم) زندگی را به جریان اندازیم.

ناحیه‌ای از فرهنگ انسانی که مورد نقد قرار می‌گیرد - یعنی بُعد فرهنگی نمایشنامه‌ها، رمان‌ها، فیلم‌ها، اشعار، ترانه‌ها و گفت‌وگوهای رایج - کارکرد مهمی در بستر کلی فرهنگ دارد و به افکار، احساسات و باورهای انسان در راستای حفظ وجود مادی او یاری می‌رساند. فرهنگ مورد نقد، هنجارهایی را که به رفتار

بشر جهت می‌دهند تقویت می‌کند و فرضیات کهنه را که صرفاً به نحوه‌ی رفتار می‌پردازند و کارایی دیگری ندارند از نو و به شکلی متفاوت بنا می‌کند. محصولات فرهنگی حامی اندیشه‌هایی هستند که انسان را به تحرک و امی دارند و به روحیات او جهت می‌دهند. این محصولات به‌طور کلی آموزگار، سیاست‌مدار، مربی، مبلغ و والدین تفکر بشری هستند. آن‌ها با فراهم آوردن مثال‌هایی از نحوه‌ی بهینه زیستن به ما کمک می‌کنند زندگی خود را اداره کنیم. فرهنگ در این مفهوم خویشاوند زیست-شیمی است زیرا با اینکه در اصل عمل زیستن نقشی ندارد، با راهنمایی‌های خود آن را امکان‌پذیر می‌کند.

اقسام هنر که شامل شعر، رمان و نمایشنامه نیز می‌شود، همزمان با جوامع بزرگ مقیاس آفریده شدند زیرا هنر، هنجار خلق می‌کند و هنجار این اطمینان را می‌دهد که ما انسان‌ها می‌توانیم در کنار هم زندگی کنیم. هنر انسان را از خوی حیوانی او فراتر برد و با مهار خشونت و انجام دادن توافقی شکار به حفظ بقا کمک کرد. انسان برای فراتر رفتن از سطح بدیهی وجود خود می‌بایست قدرت‌های شناختی تازه‌ای را فراهمی گرفت و یکی از این قدرت‌های حیاتی توانایی نگهداری تفکرات و تصاویر در ذهن به‌طور مستقل از آنچه در جهان مشاهده می‌کنیم بود. این روش تفکر، نوشتن (دیدن اندیشه‌ها به شکل علائم بر یک صفحه) را ممکن کرد و همچنین در ایجاد قوانین بر پایه‌ی معیارهای آرمانی عدالت، تأثیر بسیاری داشت و در عین حال این نوع تفکر سبب شکل‌گیری هنجارها شد. هنجار مجموعه‌ای از قواعد نانوشته است که به‌صورت شفاهی و از راه‌های گوناگون مانند بازگویی حکایات و نمایشنامه‌ها، تعلیمات مذهبی و آموزش در مدارس از گروهی به گروه دیگر منتقل می‌شود. نام دیگر توانایی ذهنی‌ای که زندگی متمدنانه و مسالمت‌آمیز جوامع بشری را ممکن می‌کند، قوه‌ی تخیل است.

همکاری یکی از بخش‌های ضروری تمدن بشری است زیرا وجود جوامع انسانی بزرگ‌تر را ممکن می‌کند. وجود چنین جوامعی در ابتدا به‌خاطر تغییر تفکر انسان امکان‌پذیر شد زیرا به تبع این تغییر انسان‌ها توانستند از علائم استفاده کنند و اشیاء را با اندیشه‌ها درآمیزند. نقوش روی کاغذ به عدد تبدیل شدند و داد و ستد

را تسهیل کردند. علائم موجود در میدان گاه‌ها و بازارها به قوانینی برای زندگی بهتر تبدیل شدند و آیین‌های مذهبی خاص به شاخص‌های تنظیم‌کننده‌ی زندگی انسان - یعنی احکام خدا - تبدیل شدند که سبب می‌شدند رفتار انسان در جهت بقای جامعه اصلاح شود.

همچنان که تمدن بشری در چند هزار سال گذشته توسعه یافته است، فرهنگ از معانی و باورهای یک شکلی که اغلب ذاتاً از مذهب سرچشمه می‌گرفتند فراتر رفته است و مفاهیم گسترده‌تری را شامل می‌شود. امروزه فرهنگ گستره‌ای است که در آن هنجارها به همان اندازه که مورد حمایت هستند به بحث گذاشته می‌شوند؛ در نتیجه نقد تحلیلی فرهنگ، نیازمند طیف گسترده‌ای از شیوه‌های انتقادی است که شما در این کتاب مشاهده خواهید کرد.